

MITÄ LIBERAALISET PORVARIMME HALUAVAT JA MITÄ HE PELKÄÄVÄT?

Meillä Venäjällä on kansan ja intelligenssin poliittinen kasvatus vielä aivan mitättömän vähäistä. Meillä ei ole vielä juuri lainkaan kehitelty selviä poliittisia vakaumuksia ja varmoja puoluenäkökantoja. Meillä uskotaan liian helposti jokaiseen protestiin itsevaltiutta vastaan ja suhtaudutaan epäsuosiollisesti tämän protestin luonteen ja olemuksen kaikkinaiseen arvosteluun pitäen sitä vapausliikkeen vahingollisena hajoittamisena. Ei ole ihme, että tämän yleisen vapautuslipun alla myöskin hra Struven toimittamana ilmestyvä „Osvobozhdenije” leviää laajalti kaikkien ja kaikenlaisten vapaamielisten intelligenttien keskuuteen, jotka vihaavat „osvobozhdenijelaisen” liberalismiin luokkasisällön analyysia.

Mutta osvobozhdenijelainen liberalismihan ilmentää vain tavallista systemaattisemmin ja sensuurivapaammin koko venäläisen liberalismiin peruspiirteitä. Mitä pitemmälle eteenpäin vallankumous menee, sitä enemmän tämä liberalismi paljastaa itsensä, sitä anteeksiantamattomampaa on pelko katsoa totuutta suoraan silmiin, ymmärtää tämän liberalismiin todellinen olemus. Tässä suhteessa ovat erittäin kuvaavia tunnetun historioitsijan hra Pavel Vinogradovin „Poliittiset kirjeet” tunnetussa liberaalisessa sanomalehdessä „Russkije Vedomosti” (elokuun 5 pnä). Yhtä kuvaa on sekin, että muut liberaaliset lehdet, kuten „Nasha Zhizn”, julkaisivat otteita tästä arvoisasta teoksesta ilmaisematta sanallakaan mielenkuohuntaa ja suuttumusta. Hra Pavel Vinogradov on harvinaisen selvästi ilmaissut omanvoitonpyyteen porvariston edut, taktiikan ja psykologian: mahdollisesti jotkut ovelimmat liberaalit olisivatkin pitä-

neet hänen avomielisyyttään sopimattomana, mutta sitä arvokkaampaa se on tietoisille työläisille. Tässä ovat hra Vinogradovin kirjoituksen loppusanat, jotka ilmaisevat kirjoituksen koko kvintessenssin:

„En tiedä, onnistuuko Venäjä vielä pääsemään uuteen järjestelmään tietä, joka olisi läheinen sille tielle, jota Saksa vuonna 1848 kulki, mutta en epäile, etteikö pitäisi käyttää kaikki voimat, jotta päästäisiin tälle tielle eikä sille, jonka Ranska valitsi vuonna 1789”.

„Raakaa, huonosti yhteensidottua, keskinäistä riitaa täynnä olevaa Venäjän yhteiskuntaa uhkaavat viimeksi mainitulla tiellä ennenkuulumattomat vaarat, ellei tuhokin. Ei ole suotavaa elää sellaisiin havainnollisiin opetuksiin saakka, joiden aiheena on valta, järjestys, kansallinen yhtenäisyys, yhteiskunnallinen organisaatio, varsinkin kun näitä havainnollisia opetuksia tulee antamaan joko uusia voimia koonnut urjadnikka tai saksalainen vahtimestari, jolle Venäjällä vallitseva anarkia avaa sallimuksen määräämän tehtävän”.

Siinä se, mitä venäläinen porvari eniten ajattelee: vuoden 1789 „tien” ennenkuulumattomia vaaroja! Porvari ei hyljeksi vuoden 1848 Saksan tietä, mutta hän käyttää „kaikki voimansa” välttääkseen Ranskan tietä. Opettavainen lausunto, jota kannattaa varsin huolellisesti harkita.

Mikä on perusero kummankin tien välillä? Se, että porvarillis-demokraattinen kumous, jonka Ranska toimeenpani vuonna 1789 ja Saksa vuonna 1848, vietiin edellisessä tapauksessa loppuun saakka, mutta jälkimmäisessä ei viety; — edellisessä tapauksessa se päättyi tasavaltaan ja täydelliseen vapauteen, mutta jälkimmäisessä pysähtyi nujertamatta monarkiaa ja taantumusta; — jälkimmäisessä tapauksessa se suoritettiin pääasiassa liberaalisten porvarien johdolla, jotka hinasivat perässään riittämättömästi vahvistunutta työväenluokkaa, edellisessä tapauksessa se suoritettiin, vaikkakin tietyltä osaltaan, aktiivisesti vallankumouksellisen kansanjoukon, työläisten ja talonpoikain voimilla, jotka työnsivät syrjään, edes joksikin aikaa, huomattavan ja maltillisen porvariston; — jälkimmäisessä tapauksessa se päättyi nopeasti maan „rauhoittamiseen”, s.o. vallankumouksellisen kansan nujertamiseen sekä „urjadnikan ja vahtimestarin” voittoon, edellisessä tapauksessa se antoi joksikin ajaksi herruuden vallankumoukselliselle kansalle, joka mursi „urjadnikkojen ja vahtimestarien” vastarinnan.

Ja nyt sitten Venäjän porvariston oppinut lakeija varoittaa „mitä arvoisimmassa” liberaalisessa äänenkannattajassa

edellisestä, „ranskalaisesta” tiestä. Oppinut historioitsija haluaa „saksalaista” tietä ja sanoo sen suoraan. Hän tietää mainiosti, että saksalainen tie ei mennyt ilman kansan aseellista kapinaa. Vuosina 1848 ja 1849 oli Saksassa koko joukko kapinoita ja vieläpä väliaikaisia vallankumoushallituksiakin. *Mutta yksikään näistä kapinoista ei ollut täysin voittoisa.* Onnistunein kapina, Berliinin kapina maaliskuun 18 p:nä 1848, ei päättynyt kuningasvallan kukistamiseen, vaan valtansa säilyttäneen kuninkaan *myönnytyksiin*, kuninkaan, joka osasi hyvin nopeasti selviytyä osittaisesta tappiosta ja ottaa nuo kaikki myönnytykset takaisin.

Siis porvariston oppinut historioitsija ei pelkää kansan kapinoita. Hän pelkää kansan voittoa. Hän ei pelkää sitä, vaikka kansa hiukan opettaisikin taantumusta, byrokratiaa, vihaamaansa byrokratiaa. Hän pelkää sitä, että kansa kukistaa taantumuksellisen vallan. Hän vihaa itsevaltiutta ja toivoo kaikesta sydämestään sen kukistamista, mutta hän on sitä mieltä, että Venäjän tuhon syy on se, että itsevaltiuden säilyminen eikä se, että monarkistisen vallan loiseläjä, joka ei ole saanut surmaansa, hitaalla mätänemisellään myrkyttää kansan elimistöä, vaan *kansan täydellisen voitto.*

Hän, tuo lanttitieteen mies, tietää, että vallankumouksen aika on kansalle havainnollisten opetusten aikaa, ja niinpä siis hän ei haluakaan havainnollisia opetuksia *taantumuksen hävittämisen* alalla, ja hän peloittelee meitä havainnollisilla opetuksilla *vallankumouksen hävittämisen* alalla. Hän pelkää pahemmin kuin tulta sellaista tietä, jolloin vallankumous on edes vähäiseksi ajaksi saanut täydellisen voiton, ja hän toivoo kaikesta sydämestään sellaista, saksalaisen tapaista, lopputulosta, jolloin taantumus on hyvin pitkiksi ajoiksi saavuttanut täydellisen voiton.

Hän ei tervehti vallankumousta Venäjällä, vaan ainoastaan yrittää lieventää sen syyllisyyttä. Hän ei halua voittoisaa vallankumousta, vaan epäonnistunutta vallankumousta. Hän pitää taantumusta laillisena ja oikeana ilmiönä, luonnollisena ja kestäväenä, varmana ja järkevänä ilmiönä. Hän pitää vallankumousta laittomana, fantastisena ja sallimattomana ilmiönä, jota parhaassa tapauksessa voidaan tietyissä määrin *puolustaa* itsevaltiudellisen hallituksen

epävakaisuudella, „heikkoudella” ja „kyvyttömyydellä”. Hän, tuo „objektiivinen” historioitsija, ei pidä vallankumousta mitä laillisimpana kansan oikeutena, vaan taantumuksen äärimmäisyyksien syntisenä ja vaarallisena oikaisukeinona. Hänen mielestään täydellisesti voittanut vallankumous on „anarkiaa”, mutta täydellisesti voittanut taantumus ei ole anarkiaa, vaan ainoastaan valtion tiettyjen välttämättömien funktioiden vähäistä liioittelemista. Hän ei tunne muuta „valtaa” kuin monarkistisen, muuta „järjestyttä” ja muuta „yhteiskunnallista organisaatiota” kuin porvarillisen. Niistä Euroopan voimista, joille vallankumous Venäjällä „avaa sallimuksen määräämän tehtävän”, hän tuntee vain „saksalaisen vahtimestarin”, muttei tunne eikä haluakaan tuntea *saksalaista sosialidemokraattista työläistä*. Hänestä on vastenmielisintä niiden „ylpeys”, jotka „aikovat sivuuttaa lännen porvariston” (hra professori kirjoittaa porvaristo-sanan ironisissa lainausmerkeissä: ovat muka löytäneet tuollaisen järjettömän termin eurooppalaisesta, — eu-roop-pa-lai-ses-ta, — kulttuurista!). Hän, tuo „objektiivinen historioitsija”, sulkee rauhallisesti silmänsä siltä, että juuri Venäjällä vallitsevan ikivanhan itsevaltiudellisen iljetyksen vuoksi Eurooppa on jo kymmeniä ja kymmeniä vuosia seisonut paikallaan tai mennyt taaksepäin poliittisessa suhteessa. Hän pelkää „usia voimia koonneen urjadnikan” havainnollisia opetuksia ja sen vuoksi — o, kansan johtaja! o, poliittinen toimihenkilö! — hän visusti varoittaa nujertamasta päättävästi nykyaikaisen urjadnikan kaikkia „voimia”. Miten inhoittava orjatyyppe! Miten katalaa vallankumouksen kavaltamista höystettynä kysymyksen muka tieteellisellä ja muka objektiivisella käsittelyllä! Pöyhikää venäläistä, niin löydätte tataarin, on Napoleon sanonut. Pöyhikää liberaalista Venäjän porvaria, sanomme me, niin löydätte uuden uutukaiseen univormuun pukeutuneen urjadnikan, jolle on jätetty $\frac{9}{10}$ vanhasta voimastaan sen syvämietteisen „tieteellisen” ja „objektiivisen” mielipiteen nojalla, että muussa tapauksessa hän varmaan haluaa „koota *usia* voimia”! Jokaisella porvariston ideologilla on läpeensä kaupustelijan sielupahanen; hän ei ajattele taantumuksen ja „urjadnikan” *voimien* hävittämistä, vaan tämän urjadnikan lahjomista, voittoa ja pehmentämistä tekemällä mahdollisimman nopeasti sopimuksen hänen kanssaan.

Kuinka erinomaisesti tämä porvariston korkeastioppinut ideologi vahvistaakaan kaiken sen, mitä me olemme jo monta kertaa sanoneet „Proletarissa” venäläisen liberalismin olemuksesta ja luonteesta. Erotuksena eurooppalaisesta porvaristosta, joka aikoinaan oli vallankumouksellista ja sitten vuosikymmenien kuluttua asettui taantumuksen puolelle, meidän kotimaiset älyniekkamme yhdellä kertaa hyppäävät tai haluavat hypätä vallankumouksen yli taantumuksellisen porvariston maltilliseen ja sääntilliseen herruuteen. Porvaristo ei halua eikä luokka-asemansa vuoksi voikaan haluta vallankumousta. Se haluaa vain sopimusta monarkian kanssa vallankumouksellista kansaa vastaan, se haluaa vain pujahtaa valtaan tämän kansan selän takana.

Ja miten hyödyllisen opetuksen tämä liberaalisen porvariston älyniekka antaakaan niille sosialidemokratian doktriinäreille, jotka ovat menneet jo niin pitkälle, että ovat sopineet seuraavanlaisesta päätöslauselmasta, jonka Kaukasian uusiskralaiset ovat tehneet ja „Iskran” toimitus on erillisessä lentolehtisessä *erikoisesti hyväksynyt*. Tämä päätöslauselma (yhdessä „Iskran” hyväksymislausunnon kanssa) on julkaistu täydellisesti N. Leninin kirjasessa „Kaksi taktiikkaa” (ss. 68—69)*, mutta koska Venäjällä olevien toverien keskuudessa se on vähän tunnettu, sillä „Iskran” toimitus itse ei ole halunnut painattaa lehdessään tuota sen mielestä „sangen onnistunutta” päätöslauselmaa, niin julkaisemme sen tässä kokonaan opiksi kaikille sosialidemokraateille ja häpeäksi „Iskralle”:

„Katsoen tehtäväkseen vallankumouksellisen ajankohdan hyväksikäyttämisen syventääkseen proletariaatin sosialidemokraattista tietoisuutta konferenssi (uusiskralaisten Kaukasian konferenssi), turvatakseen puolueelle mitä täydellisimmän vapauden arvostella syntyvää porvarillis-valtiollista järjestelmää, vastustaa sosialidemokraattisen väliaikaisen hallituksen muodostamista ja siihen menemistä ja pitää tarkoituksenmukaisempaan painostaa ulkoa porvarillista väliaikaista hallitusta valtiojärjestelmän voimienmukaista demokratisointia varten. Konferenssi on sitä mieltä, että jos sosialidemokraatit muodostavat väliaikaisen hallituksen tai menevät siihen, niin se johtaa toisaalta siihen, että sosialidemokraattisen puolueen suhteen pettyneet

* Ks. tätä osaa, ss. 78—79. *Toim.*

laajat proletariaatin joukot luopuvat siitä, koska sosialidemokratia ei vallan valtaamisesta huolimatta pysty tyydyttämään työväenluokan välttämättömiä tarpeita ennen sosialismin toteuttamista, toisaalta siihen, *että porvarilliset luokat pakoitetaan loitonemaan vallankumouksesta ja siten heikennetään sen kantavuutta*".

Tämä päätöslauselma on häpeällinen, sillä se kuvastaa (opportunistin kaltevalle pinnalle asettuneiden päätöslauselman laatijain tahdosta ja tietoisuudesta huolimatta) työväenluokan etujen kavaltamista porvariston käsiin. Tämä päätöslauselma siunaa proletariaatin muuttumisen demokraattisen vallankumouksen kaudella porvariston perässä laahustajaksi. Ei tarvitse muuta kuin asettaa tämä päätöslauselma edellä mainitun hra Vinogradovilta otetun sitaatin rinnalle (ja tuollaisia sitaatteja jokainen löytää satoja ja tuhansia liberaalisesta publisistiikasta) nähdäkseen, millaiseen suohon uusiskralaiset ovat vajonneet. Onhan hra Vinogradov, tuo porvariston tyypillisin ideologi, *jo loitonnut* vallankumouksen asiasta. Eikö hän ole siten heikentänyt „vallankumouksen kantavuutta”, herrat uusiskralaiset? Eikö teidän pitäisi mennä pyytämään anteeksi herroilta Vinogradoveilta ja rukoilla heitä olemaan „loitonematta vallankumouksen asiasta” *sillä hinnalla, että pidättäydytte vallankumouksen johtamisesta?*

„Proletari” № 16,
syyskuun 14 (1) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstiin mukaan